



EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti teraviljaturg 2005

Tallinn
Juuni 2006

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Vastutav täitja: Katrin Nittim

Eesti Konjunkturiinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Teravilja tootmine	7
Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine	8
Väliskaubandus.....	11
Hinnad	15
Maailmaturg	21
Kokkuvõte	23
Lisad	24

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti teraviljasektori arengust 2005. aastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- teravilja ja rapsi kasvupindasid, saake ja saagikust ning nende muutusi;
- teraviljatoodete tootmist ja tarbimist;
- teravilja ja rapsi kokkuostuhindade, rapsi, teravilja ja –toodete ekspordi- ja impordihindade ning teraviljatoodete jaehindade muutusi;
- rapsi, teravilja ja -toodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- teraviljaturu ja rapsituru olukorda ja prognoose EL-s ja maailmas.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid ja EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud: Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, Saksamaa ZMP ja EL erinevate riikide hinnaraporteid.

Töö maht on 30 lehekülge.

Eesti teraviljaturg 2005. aastal

Teravilja tootmine

Teraviljatootjatele oli 2005. aasta viimaste aastate parim – statistikaameti esialgsetel andmetel oli nii kogusaak kui saagikus viimase 12 aasta suurim. 2005. aasta teravilja **kogusaak** oli 759,9 tuhat tonni, mis on neljandiku võrra rohkem kui 2004. aastal. Enim, ligi poole võrra, suurenes suvinisu saak, odra saak oli veerandi võrra suurem kui 2004. aastal. Väikest kasvu näitas ka rukki saak, mis seni oli neli aastat järjest vähenenud. Kiirstatistika andmetel oli tagasiminekuks vaid tritikum ja segavilja saakides. Teraviljasaakide suurenemise aluseks olid eeskätt suuremad **saagikused**. **Kasvupind** suurenes suvinisul ja odral, mida arvatavasti stimuleeris ka teravilja sekkumiskokkuostu käivitumine. Teiste viljade kasvupinnad olid väiksemad kui 2004. aastal. Kuid saagikused suurenesid valdavalt üle 20%, odral kümnendiku võrra. Veidi (-1,3%) vähenes ainult tritikum saagikus. Keskmise teravilja saagikuse kasv võrreldes 2004. aastaga oli 15,6%.

Tabel 1

Teravilja kasvupind (ilma kaunviljata, tuh ha)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	Muutus 2005/2004, ±%
Kasvupind kokku	321,1	329,3	274,1	259,2	263,2	261,0	282,1	8,1
sh - rukis	24,3	28,9	20,9	17,9	15,2	8,1	7,4	-8,6
- talinisu	13,1	21,7	25,5	27,8	25,5	23,2	19,6	-15,5
- suvinisu	53,1	47,2	34,1	36,7	41,7	55,2	65,8	19,2
- oder	154,0	165,1	134,3	130,0	131,4	127,2	144,2	13,4
- kaer	61,0	53,3	48,1	35,2	36,5	35,4	33,7	-4,8
- tritik	4,2	5,3	7,2	6,5	6,2	-4,6
- muu	15,7	13,1	7,0	6,3	5,7	5,4	5,2	-3,7

* esialgne
Allikas: ESA

Tabel 2

Teravilja kogusaak (aidakaalus, ilma kaunviljata, tuh t)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	Muutus 2005/2004, ±%
Teravilja kokku	401,6	696,6	558,4	524,7	505,7	608,1	759,9	25,0
sh - rukis	38,8	60,8	42,9	41,5	23,3	18,1	20,4	12,7
- talinisu	18,5	51,5	57,3	74,0	45,1	66,4	71,4	7,5
- suvinisu	69,9	95,3	75,7	74,4	99,7	130,2	192,0	47,5
- oder	186,4	347,5	270,0	249,4	253,6	293,5	366,7	24,9
- kaer	70,8	117,1	91,4	61,7	63,4	72,7	84,2	15,8
- tritik	9,0	12,9	9,9	16,0	14,8	-7,5
- muu	17,2	24,4	12,1	10,8	10,7	11,2	10,4	-7,1

* esialgne
Allikas: ESA

Tabel 3

Teravilja saagikus (kasvupinnalt, aidakaalus, ilma kaunviljata, kg/ha)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	Muutus 2005/2004, ±%
Teravili kokku	1251	2115	2037	2024	1922	2330	2694	15,6
sh - rukis	1597	2104	2053	2313	1531	2228	2747	23,3
- talinisu	1412	2373	2247	2666	1771	2869	3634	26,7
- suvinisu	1316	2019	2220	2027	2394	2357	2917	23,8
- oder	1210	2105	2010	1919	1930	2307	2543	10,2
- kaer	1161	2197	1900	1752	1738	2057	2496	21,3
- tritik	2145	2418	1387	2439	2408	-1,3

* esialgne

Allikas: ESA

Lähiregioonidest oli Eesti keskmine teravilja saagikus 2005. aastal võrreldav Lätiga (2462 kg/ha ehk 8,6% väiksem kui Eestis). Leedus oli keskmine saagikus 15% suurem kui Eestis, Soomes aga 27% suurem (lisa 1).

Rapsi kasvupind on Eestis aasta-aastalt laienenud. Kuigi 2005. aastal oli võrreldes eelneva aastaga väike tagasimineki (-7,5%), oli viimase aasta kasvupind 7,8 korda suurem kui 1995. aastal. Suurenenud on ka rapsi saagikused, 2005. aastal võrreldes 2004. aastaga +30,8%. Tänu sellele suurenes ka rapsi saak 2005. aastal rohkem kui viiendiku võrra. Võrreldes 1995. aastaga oli 2005. aasta saak ligi 12 korda suurem.

Euroopa Liidus on rapsi kasvupind aastail 2000-2005 kasvanud ligi 15%. Suuremad rapsi-kasvatavad on Saksamaa, Prantsusmaa, Suurbritannia ja Poola (lisa 2).

Tabel 4

Rapsi kasvupind, rapsiseemne saak ja saagikus (tuh ha, tuh t, kg/ha)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005*	Muutus 2005/2004, ±%
Kasvupind	6,0	28,8	27,5	32,9	46,3	50,4	46,6	-7,5
Saak	7,0	38,6	41,3	63,9	69,2	68,6	83,1	21,1
Saagikus	1165	1339	1499	1944	1494	1362	1781	30,8

* esialgne

Allikas: ESA

Teraviljasaaduste tootmine ja tarbimine

Kiirstatistika andmetel suurenes 2005. aastal vaid rukkijahu **tootmine**, teiste põhiliste teraviljasaaduste toodang vähenes, eriti tangainete, jõusööda ja leiva-saiatoodete tootmine (tabel 5). Siiski ei saa nende esialgsete andmete põhjal teha mingeid järeldusi, sest kuigi põllumajandusloomade arvus on veiste osas langus, ei saa see siiski olla põhjuseks ligi kahekordsele jõusööda toodangu mahu vähenemisele. Ilmselt on seletus kiirstatistika ja

lõpliku statistika andmebaaside erinevuses – paljud väikesed söödatootjad ei kuulu kiirstatistikat esitavate ettevõtete ringi. Leiva-saiatoodete toodangu maht on kiirstatistika andmeil 2005. aastal võrreldes 2004. aastaga vähenenud ligi 15% ja jahust kondiitritoodete tootmine ligi 17%.

Tabel 5

Teraviljasaaduste tootmine Eestis 1995-2005.a. (tuh t)

	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Toidujahu	37,5	30,3	41,0	65,2	67,2	63,9	62,8
- nisujahu	20,2	11,9	16,7	40,0	43,3	43,9	41,6
s.h. nisupüül	17,2	7,1	10,2	4,8
- rukkijahu	16,9	18,4	21,9	21,2	20,0	19,9	21,0
Tangained	2,7	1,0	2,8	2,2	2,4	2,9	1,4
Jõusööt	162,8	133,3	150,2	167,1	199,5	207,3	111,1
Leiva-saiatooted	99,7	76,5	76,3	77,2	72,4	72,8	62,0
Jahust kondiitritooted	5,0	4,4	6,0	7,4	7,9	9,0	7,5
Makaronitooted	0,7	-	0,3	0,8	0,5	0,4	...
Linnased	13,5	6,5	7,1	2,4

*esialgsed andmed

Allikas: ESA

Teraviljatoodete **tarbimise** mõningast vähenemist kinnitavad ESA **leibkonnauuringute** andmed ja bilansimeetodil tehtud tarbimise arvestused. 2005. aastal vähenesid küll nisujahu (-10%), makaronide (-9%), ka mõnede tangainete ostukogused koduseks tarbimiseks, kuid samal ajal näiteks odratangude ostud suurenesid poole võrra. Leiva ja saia ostukogused vähenesid aastaga vastavalt 7% ja 3%. Pidevalt on suurenenud küpsiste, tortide, kookide, kringlite, saiakeste, pirukate ja võileibade ning maisihelveste ja popcorni tarbimine. Terakaalus väljendatuna vähenes 2005. aastal teraviljatoodete kodune tarbimine inimese kohta leibkonnauuringute andmeil 78 kg-lt inimese kohta 2004. aastal 74 kg-ni inimese kohta 2005. aastaks. Näiteks 1998. aastal oli see näitaja 92 kg/in.

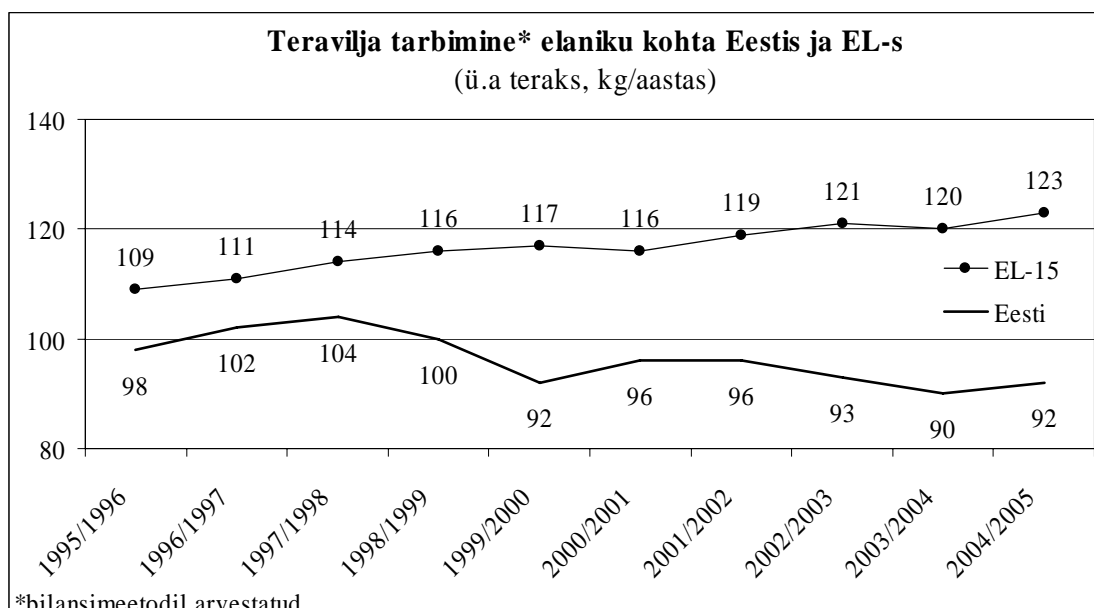
Bilansimeetodil on võimalik välja arvestada teraviljatoodete kogu toiduks tarbimine jagades toiduks kasutatud teravilja koguse ja elanike arvuga. Viimasel 6 aastal on teravilja toiduks tarbimine olnud 90 ja 100 kg vahel elaniku kohta aastas (2004/2005. saagiaastal 92 kg/in). Selle alusel saame teraviljatoodete tarbimist Eestis võrrelda ka tarbimisega teistes Euroopa riikides. Lähinaabritest on Eesti tarbimine kõige sarnasem Rootsi, Läti ja Soomega võrreldes on meil tarbimine veidi väiksem (lisa 5). EL-15 riikide üldine teraviljatoodete tarbimise tendents tõusev, Eestis aga on toimunud valdavalt tarbimise langus.

Tabel 6
Teraviljatoodete ostukogus koduseks tarbimiseks ühe pereliikme kohta aastas ja tarbimine
(ESA pereuuringute alusel, kg)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Nisujahu	10,76	10,39	10,21	11,04	9,79	9,85	8,42	7,60
Makaronid	5,06	5,22	5,69	5,54	5,95	5,84	5,82	5,28
Odratangud	1,39	1,15	1,14	1,19	1,27	0,89	0,94	1,42
Manna	1,66	1,52	1,50	1,52	1,40	1,18	1,13	1,06
Kaerahelbed	1,13	1,10	1,34	1,31	1,51	1,43	1,39	1,36
Riis	3,19	3,01	3,44	3,42	3,62	3,23	3,64	2,99
Muud tangained	3,00	3,04	3,07	3,09	3,40	2,91	3,28	2,76
Leib	34,85	32,57	33,00	31,69	30,22	28,09	26,45	24,55
Sai	23,87	22,60	23,04	21,56	21,08	20,15	19,07	18,50
Sepik	0,77	0,78	0,84	1,07	1,03	1,24	1,51	1,51
Küpsised	2,40	2,64	2,65	2,22	2,40	2,71	2,88	3,07
Tordid, koogid keeksid	1,84	1,92	2,20	2,03	2,11	2,19	2,38	2,68
Stritslid, kringlid, tordipõhjad	0,67	0,88	0,83	0,74	0,68	0,92	0,92	0,94
Saiakesed, pirukad	1,34	1,37	1,51	1,49	1,42	1,68	1,74	2,04
Pizzad, võileivad	0,17	0,17	0,25	0,18	0,23	0,30	0,43	0,46
Müsli	0,22	0,23	0,29	0,29	0,25	0,24	0,22	0,22
Maisihelbed, - pulgad, popcorn	0,29	0,28	0,38	0,48	0,47	0,44	0,54	0,79
Kodus tarbimine (kg/in teras)	92	87	89	88	85	81	78	74

Allikas: ESA

Joonis 1



Allikad: EKI, ZMP

Eesti Konjunktuuriinstituudi kaupluste **sortimendiuringutest**¹ selgus, et viimase viie aasta jooksul on keskmine kauplustes pakutav leiva sortiment suurenenud rohkem kui 16 nimetuse võrra kaupluse kohta (keskmiselt 40,5 nimetuseni kaupluse kohta, Tallinnas 69,3 nimetust). Pakutakse ainult Eestis toodetud leiba. Paranenud on kodumaise nisujahu positsioon turul (69%-lt kaupluste käibes 2000. aastal 87%-ni 2005. aastal). Ka 4/5 müügil olevatest kaerahelvestest oli 2005. aastal Eesti toodang ning kohalike kaerahelveste osakaal kaupluste käibes oli 2005. aasta mais 80%. Vastupidine on olukord küpsistega, mille Eestimaine sortiment on küll rikastunud, kuid rikastunud on ka importküpsiste sortiment ja kohalike küpsiste osatähtsus kaupluste käibes oli 2005. aastaks langenud 34%-le. Eestimaiseid makarone oli kauplustes müügil keskmiselt alla 4 nimetuse kaupluse kohta, mis sortimendis annab vaid 9,5%-lise osatähtsuse, kuid odava hinna tõttu oli nende osakaal kaupluste käibes keskmiselt 2005. aasta mais 16,5%.

Tabel 7

Kodumaiste ja importteraviljatoodete osakaal kaupluste käibes ja sortimendi laius (nimetuste arv)

	Kodumaiste ja importtoidu osakaal käibes (%)				Nimetuste arv keskmiselt kaupluses			
	Eesti kaup		Importkaup		Eesti kaup		Importkaup	
	Mai 2000	Mai 2005	Mai 2000	Mai 2005	Mai 2000	Mai 2005	Mai 2000	Mai 2005
Leib	100	100	-	-	23,9	40,5	-	-
Nisujahu k/s	68	87	32	13	4,4	5,1	2,7	1,1
Küpsised	38	34	62	66	15,7	25,0	52,2	62,9
Makaronid	-	17	100	84	-	3,6	33,0	37,7
Kaerahelbed	...	80	...	20	...	3,8	...	1,0

Allikas: EKI

Väliskaubandus

2004. ja 2005. aasta heade viljasaakide järel vähenes teravilja ja teraviljatoodete põhiimport ümber arvestatuna teraks 1,7 korda ehk 205,1 tuhandelt tonnilt 2004. aastal 122,8 tuhande tonnini 2005. aastal. Samal ajal suurenes teravilja põhieksport 20 korda ja teraviljatoodete eksport ümber arvestatuna teraks 2,9 korda ehk teravili ja -toted kokku 8,9 korda, 14,7 tuhandelt tonnilt 2004. aastal 131,2 tuhandele tonnile 2005. aastal.

Teravilja **importkäive** oli 2005. aastal 9,9% väiksem kui 2004. aastal ehk 814,7 miljonit krooni (tabel 8). Samal ajal oli ekspordikäive 2005. aastal 316 miljonit krooni ehk 3,5 korda suurem kui 2004. aastal (tabel 11), mis ühtlasi tähendab teravilja ja teraviljasaaduste väliskaubanduse negatiivse saldo vähenemist.

¹ Eesti toidukaupade positsioon siseturul. EKI. Mai 2005

Tabel 8

Teravilja, teraviljasaaduste, õlikultuuride ning õlisaaduste põhiimpordi käive ja struktuur

	Impordikäive (mln kr)			Impordi struktuur (%)		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Teravili	192,5	277,7	141,3	26	31	17
Jahu, tangained	149,8	196,3	180,3	21	22	22
Taigna- ja kondiitritooted	390,4	430,6	493,1	53	47	61
KOKKU teravili ja teraviljasaadused	732,7	904,6	814,7	100	100	100
Õlitaimede seemned	140,2	227,5	62,5	29	38	17
Taimeõli	215,1	179,9	181,0	44	30	48
Õlikoogid	129,5	186,3	131,5	27	32	35
KOKKU õlikultuurid ja -saadused	484,8	593,7	375,0	100	100	100

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Tabel 9

Teravilja, teraviljasaaduste, õlikultuuride ning õlisaaduste põhiimpordi kogused (tonnides)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Muutus 2005/2004, ±%
Nisu	64866	32709	74167	70629	46579	15506	-66,7
Rukis	31453	37601	31111	11057	11717	16694	42,5
Oder	26945	4470	16474	5300	26600	4239	-84,1
Kaer	2092	1112	2314	798	1631	1218	-25,3
Nisujahu	39477	35067	19605	6979	14831	12905	-13,0
Rukkijahu	1261	146	335	313	609	584	-4,1
Kaerahelbed	1150	1083	1298	817	728	877	20,5
Leiva-saiatooted	5810	7169	8202	9629	10460	11682	11,7
Makaronid	7156	6585	7457	7705	8577	7469	-12,9
Rapsiseemned	4744	27416	29192	25808	61641	12823	-79,2
Muud õlitaimede seemned	2113	1600	3060	91,3
Rapsiõli	2905	2869	3962	38,1
Sojaõli	19372	16431	14977	-8,8
Muud õlid	1187	1079	1334	23,6
Õlikoogid rapsist	3220	14579	33095	127,0
Muud õlikoogid	47439	56682	27733	-51,1

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Teravilja ja teraviljasaaduste **impordi rahalises struktuuris** suurenes 2005. aastal oluliselt taigna- ja kondiitritoodete osatähtsus (47%-lt 61%-ni) ning kuna oli hea saagiaasta, siis vähenes teravilja osakaal (31%-lt 17%-ni). Kuna aga 2005. aasta saagis oli toiduvilja kvaliteediga vilja napilt, siis jahu ja tangainete osatähtsus on olnud stabiilsem. Sama on näha ka teravilja **koguselises impordis**. Kuna just nisu ja odra saagid olid 2005. aastal kõige suurema kasvuga võrreldes eelneva aastaga, siis on nende import kordades väiksem kui 2004. aastal. Rohkem imporditi rukist, mille omamaine pakkumine on väike ja ei kata siseturu vajadust.

Peamised teravilja **impordimaad** olid Eesti jaoks 2005. aastal lähinaabrid – Läti, Leedu, Soome. Nisu, rukist, otra ja kaera osteti valdavalt Lätist, nisu ja odra impordis oli tähtsusetult teisel kohal Leedu, rukki impordis Saksamaa. Jahu osas oli Läti kõrval tähtsaimaks impordimaaks Soome. Teistest maadest imporditud teravilja ja jahu kogused olid väga väikesed.

Tabel 10

Teravilja, jahu ja rapsiseemne impordi struktuur riigiti 2005. aastal (%)

Nisu		Nisujahu		Rukis		Rukkijahu		Oder	Kaer	Rapsiseeme
15506 t		12905 t		16694 t		584 t		4239 t	1218 t	12823 t
Läti 64	Läti 73	Läti 76	Soome 58	Läti 76	Läti 99	Leedu 57				
Leedu 35	Soome 19	Saksamaa 17	Läti 37	Leedu 24	Leedu 1	Ungari 40				
Saksamaa 1	Leedu 8	Leedu 7	Rootsi 2			Venemaa 3				
			Leedu 3							

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Teravilja ja teraviljasaadusi **eksporditi** 2005. aastal ümber arvestatuna teraks 131,2 tuhat tonni. **Ekspordikäive** oli 316 miljonit krooni, mis on ligi 3,5 korda suurem kui 2004. aastal. Teravilja ekspordikäive suurenes 2004. aastaga võrreldes üle 13 korra ja selle osatähtsus üldises ekspordikäibes suurenes 15%-lt 57%-le. Jahu ja tangainete käibe kasv oli rohkem kui 3-kordne, osatähtsus üldises ekspordikäibes vähenes paari protsendipunkti võrra. Märkatavalt vähenes taigna- ja kondiitritoodete käibe osatähtsus (55%-lt 15%-le), kuigi käibe maht muutus vähe.

Koguseliselt eksporditi 2005. aastal tänu kahe viimase aasta headele saakidele kõiki teravilju ning ka tooteid, peale pagaritoodete, kordades rohkem kui eelnevatel aastatel.

Peamisteks **ekspordimaadeks** on nisu osas Holland, Taani ja Hispaania, odra ja kaera osas Hispaania. Teraviljatooteid – nisujahu, kruupe ja helbeid müüdi põhiliselt Lätti ja Soome, vähem Poolasse, Leetu ja Kasahstani. Linnaseid eksporditi peamiselt Kasahstani ja Aserbaidžaani, vähem Armeeniasse, Lätti, Usbekistani ja Turkmenistani.

Tabel 11

Teravilja, teraviljasaaduste, õlikultuuride ning õlisaaduste põhieksporti käive ja struktuur

	Ekspordikäive (mln kr)			Ekspordistruktuur (%)		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Teravili	15,4	13,7	180,3	24	15	57
Jahu, tangained	14,7	27,6	87,3	23	30	28
Taigna- ja kondiitritooted	33,2	49,7	48,4	53	55	15
KOKKU teravili ja teraviljasaadused	63,3	91,0	316,0	100	100	100
Õlitaimede seemned	89,0	44,8	175,8	28	13	37
Taimeõli	176,3	251,5	254,0	54	74	53
Õlikoogid	59,2	44,1	50,0	18	13	10
KOKKU õlikultuurid ja -saadused	324,5	340,4	479,8	100	100	100

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Tabel 12

Teravilja, teraviljasaaduste, õlikultuuride ning õlisaaduste põhieksporti kogused (tonnides)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Muutus 2005/2004, ±%
Nisu	4667	3294	10774	4083	4690	34167	628,5
Rukis	14782	15347	16141	1861	-	-	-
Oder	11	38	6	32	436	53105	121,8 korda
Kaer	-	1057	4823	1369	-	15750	100,0
Nisupüül	...	197	125	1688	4120	11102	169,5
Püül muust teraviljast	...	3868	916	658	256	542	111,7
Kruubid, helbed	644	847	825	595	1196	2037	70,3
Linnased	5738	4797	2193	560	786	5995	662,7
Pagaritooted	579	930	1184	1581	1557	1424	-8,5
Rapsiseemned	5398	9549	946	22189	11262	54618	385,0
Muud õlitaimede seemned	46	102	75	-26,5
Rapsiõli	16979	17365	20153	16,1
Sojaõli	2283	8670	8328	-3,9
Muud õlid	65	71	71	0,0
Õlikoogid rapsist	24854	15911	24787	55,8
Muud õlikoogid	155	151	114	-24,5

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Tabel 13

Teravilja ja –toodete ning rapsiseemne ekspordi struktuur riigiti 2005. aastal (%)

Nisu		Nisujahu		Oder	Kaer	Kruubid, helbed	Rapsiseeme
34 167 t		11 102 t		53 105 t	15 750 t	2 037 t	54 618 t
Hollandi 69	Läti 46	Hispaania 75	Hispaania 100	Hollandi 25	Läti 83	Soome 68	Soome 68
Taani 20	Soome 34				Soome 14	Saksamaa 18	Saksamaa 18
Hispaania 10	Poola 13				Kasahstan 2	Taani 9	Taani 9
teised 1	Leedu 6				Leedu 1	Läti 4	Läti 4
	Saksamaa 1					Leedu 1	Leedu 1

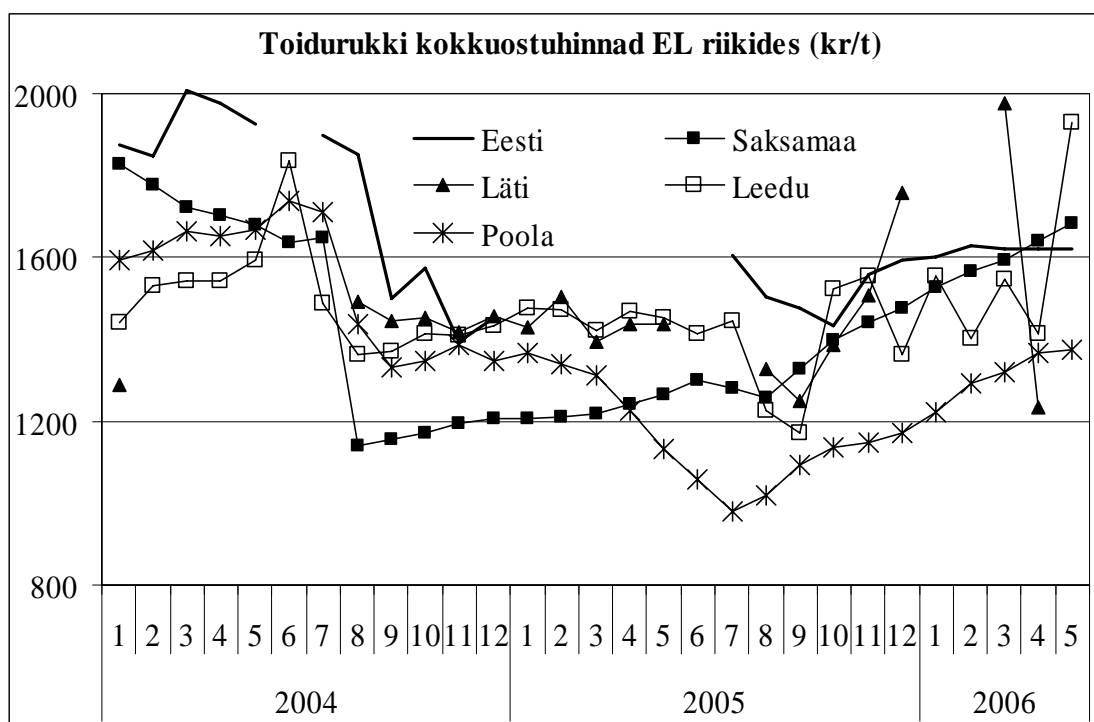
Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

Rapsiseemet osteti 2005. aastal Leedust ja Ungarist (tabel 10). Eelnevatel aastatel rapsi import aasta-aastalt suurenes, kuid 2005. aastal imporditud rapsiseemne kogus oli 4,8 korda väiksem kui 2004. aastal (tabel 9), mis on seletatav segadustega AS Werol Tehased juhtimises ja tootmistegevuses. Samal ajal rapsiseemne ekspordi kogus oli 2005. aastal ligi 4 korda suurem kui 2004. aastal (tabel 12). Seda viidi peamiselt Soome ja Saksamaale (tabel 13).

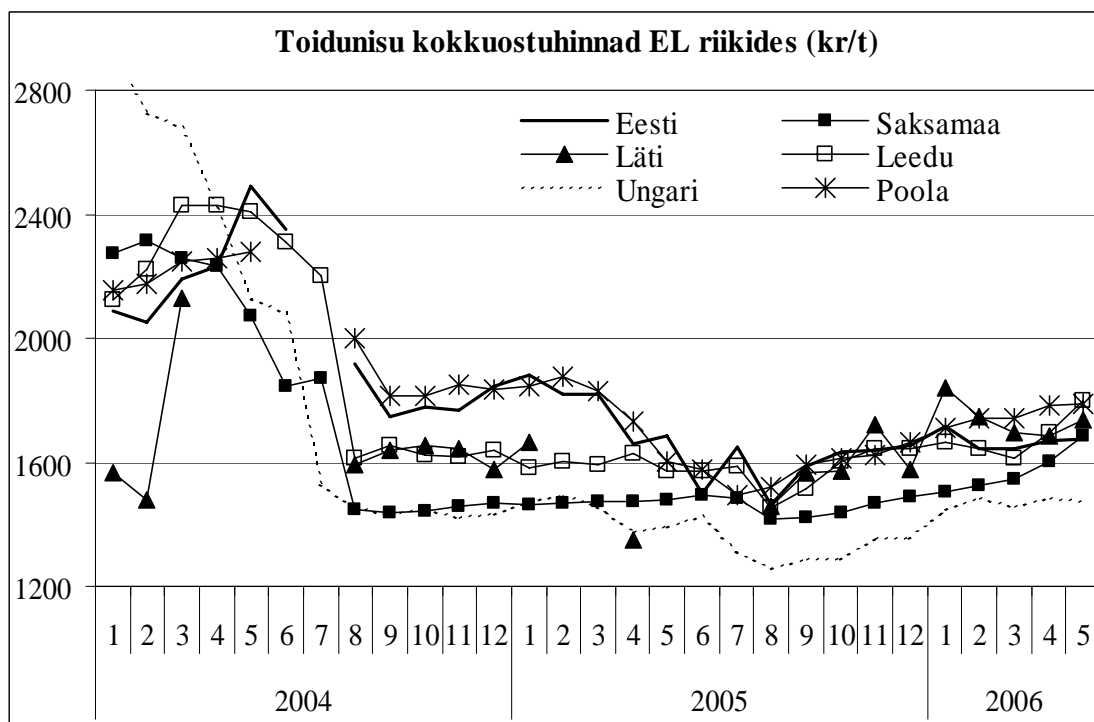
Hinnad

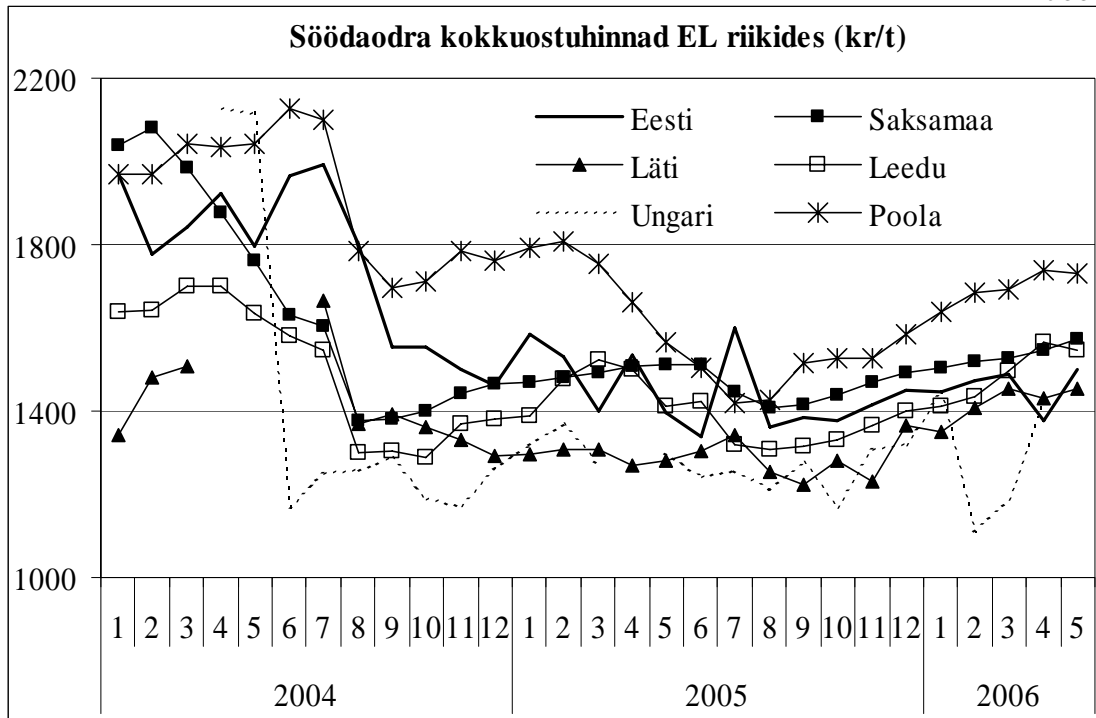
Teravilja kokkuostuhindu Eestis mõjutasid 2005. aastal kaks aastat järjest saadud head saagid nii Eestis kui ka Kesk-Euroopas ja Ida-Euroopa suurtes viljatootjamaades. Teravilja hindade langus algas Euroopas 2004. aasta teisel poolel (joonised 2-4), mil suured saagid põhjustasid Euroopas teravilja ületootmise ja rekordiliseks paisusid ka sekkumisvarud (lisa 6). Eestis olid teravilja kokkuostuhinnad 2005. aasta I poolaastal kümnendiku kuni veerandi võrra madalamad kui 2004. aasta I poolaastal, saavutades madalaima taseme 2005. aasta sügiseks (joonised 5-6). Toidunisu tonni hind langes 1461 kroonini, toidurukkil 1432 kroonini, toidukaeral 1280 kroonini. Söödanisu hind oli madalaim septembris – 1313 kr/t, söödarukkil oktoobris – 1088 kr/t, söödakaeral septembris – 1192 kr/t. Söödaodra hind oli juunis 1339 kr/t ja kuna sekkumiskokkuostu hind oli kõrge, kõrgeim maikuu, müüdi otra ka sekkumiskokkuostu. 2006. aasta maikuu lõpu seisuga oli Eestil interventsioonivarudes 23,6 tuhat tonni otra, nisu siiski vaid 793 tonni. 2005. a lõpus toimus mõningane sesoonne teravilja kokkuostuhindade tõus, kuid uue aasta kevadkuudel hinnad valdavalt stabiliseerusid. 2005. aastal ja ka 2006. aasta esimesel poolel on teravilja hinnad püsivad suhteliselt stabiilsed ka teistes Euroopa maades. Eestis on toidurukki hinnad kõrgemad kui naabermaades ja teistes Euroopa riikides. Toidunisu hind on Eestis ja Leedus enam-vähem samal tasemel, Lätis aga ajuti, eriti 2006. aasta kevadkuudel, kallim kui Eestis. Eestist kallim on toidunisu veel Poolas, odavam aga Saksamaal ja Ungaris. Söödaodra kokkuostuhind on Eestis Saksamaast ja Poolast odavam, kuid kallim kui Lätis, Leedus ja Ungaris.

Joonis 2

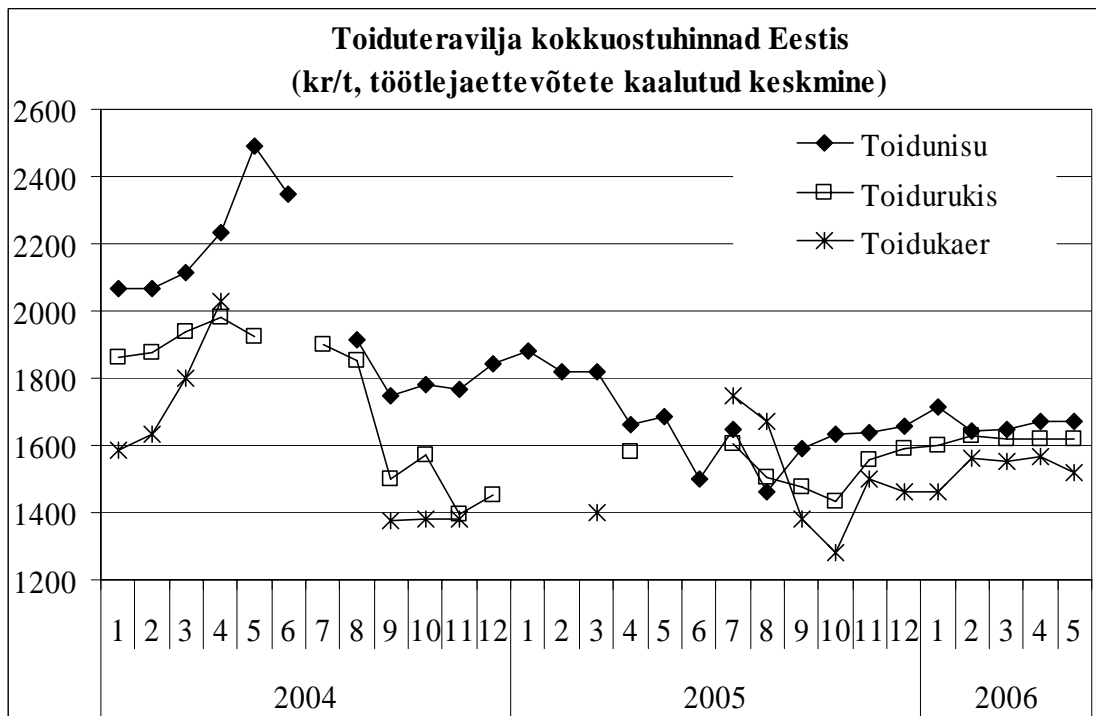


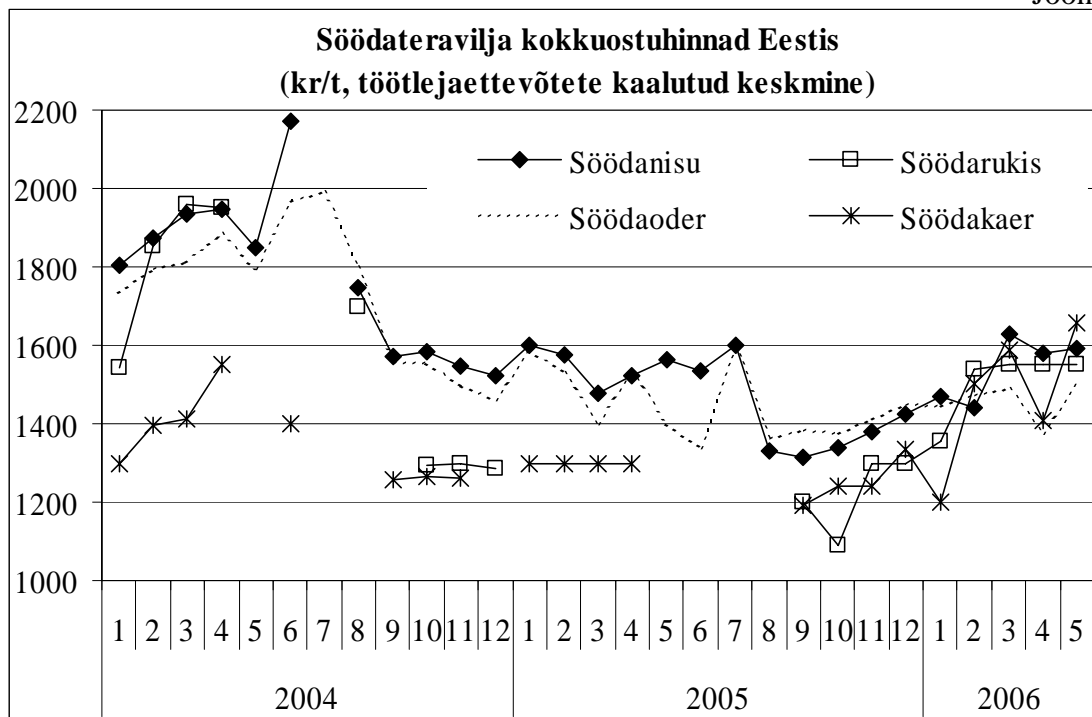
Joonis 3





Allikas: AMISNET





Allikas: EKI

Teravilja impordihinnad olid 2005. aastal aasta keskmistena 9-16% madalamad kui 2004. aastal, nisujahul ligi 4% madalam. Hea saagiaasta tõttu Eestis olid teravilja impordi kogused madalatele hindadele vaatamata väiksemad kui eelmisel aastal.

Tabel 14

Teravilja ja nisujahu aastakeskmised impordihinnad (kr/t)

	2004	2005	Muutus 2005/2004, ±%
Nisu	2068	1735	-16,1
Rukis	1807	1610	-10,9
Oder	1866	1703	-8,7
Kaer	1736	1477	-14,9
Nisujahu	2694	2589	-3,9
Raps	3409	2980	-12,6

Allikas: PM Kaubanduspoliitika büroo

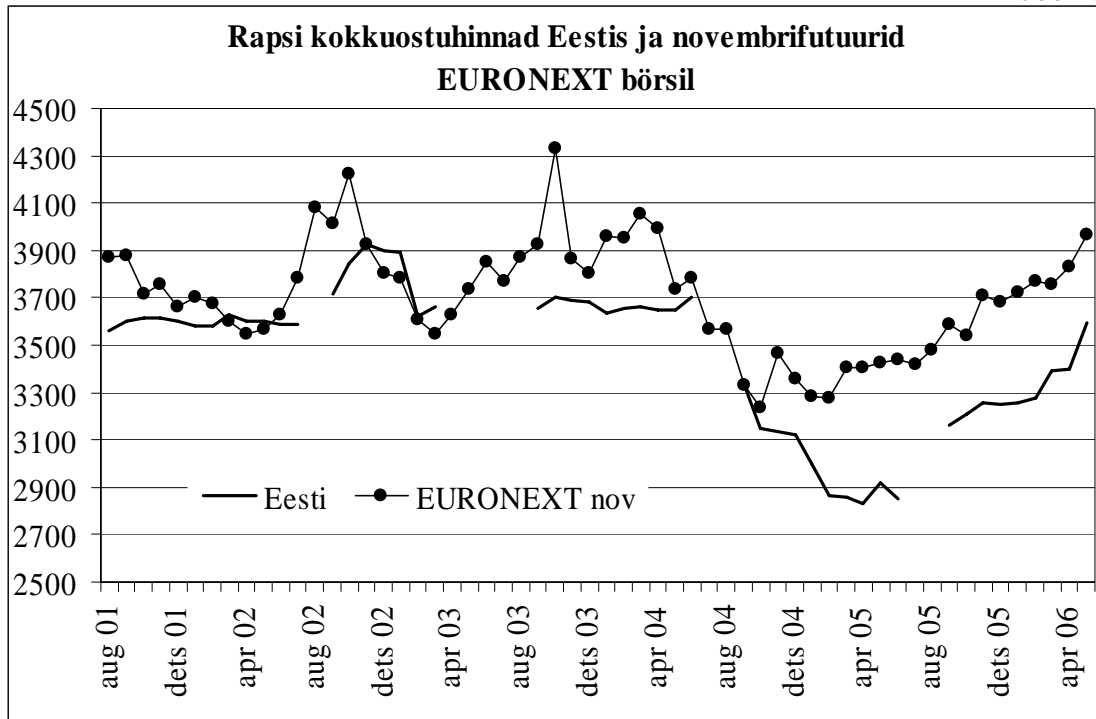
Rapsi kokkuostuhindade kujunemise aluseks on viimastel aastatel olnud EURONEXT² börsihinnad, mis 2004. aasta lõpust alates on olnud tõusutendentsil, põhjuseks rapsi nõudluse kasv biokütuse toorainena. 2005. aastal mõjutas Eestis rapsi kokkuostuhinda Euronext'ist enam AS Weroli suured tooraineostud 2004. aastal ja sellest tekkinud majandusraskused. Kui varem oli rapsi kokkuostuhind Eestis üsna samal tasemel ja liikus samaaegselt Euronext'i börsi novembrifutuuride hinnaga, siis 2005. aastal jäi Eesti hinnatase

² varem MATIF börs Pariisis, mis koos Amsterdami ja Brüsseli börsidega moodustas 2000. aasta septembris Euronext'i börsi

rahvusvahelisest hinnast oluliselt madalamaks ja on seda ka 2006. aasta esimeses pooles (joonis 7).

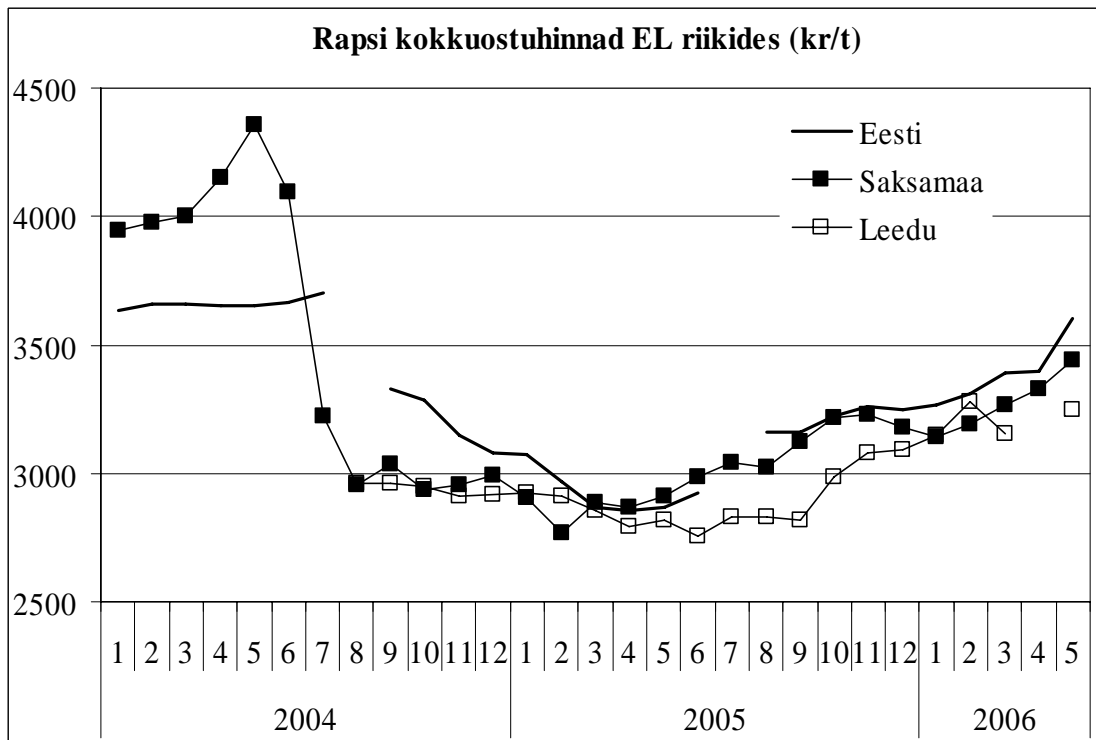
Saksamaa ja Leedu kokkuostuhindadest on Eesti hinnad mõnevõrra kõrgemad (joonis 8).

Joonis 7



Allikas: EKI, EURONEXT

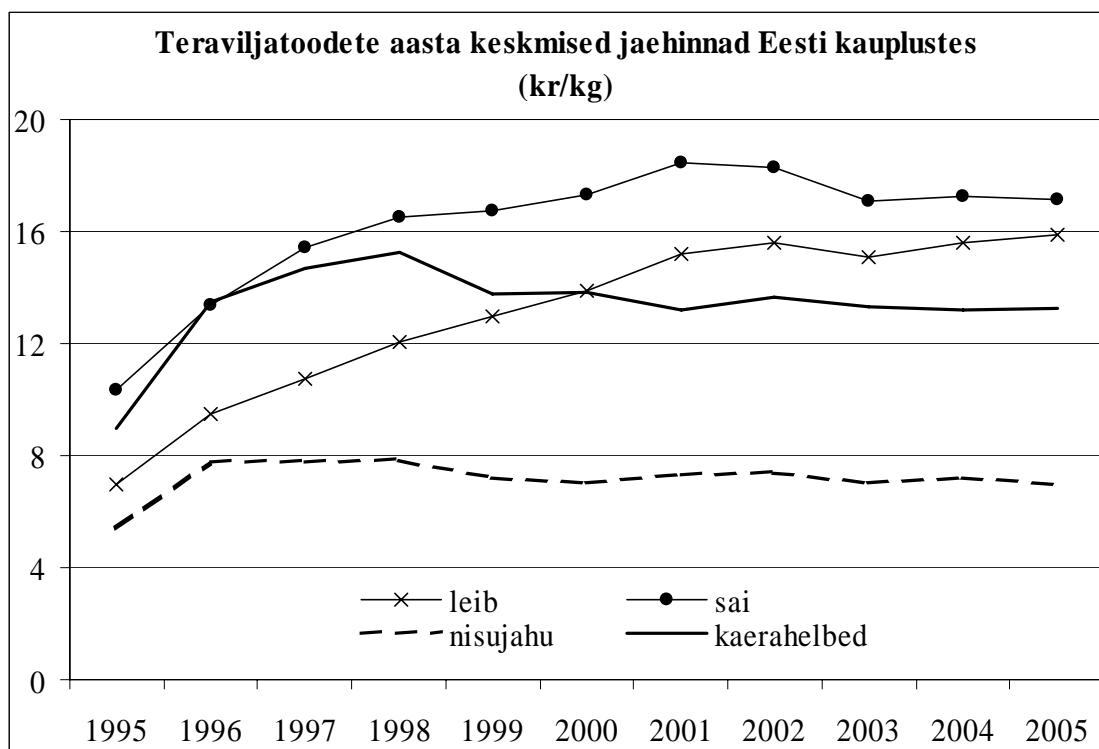
Joonis 8



Allikas: EKI, AMISNET

Põhiliste teraviljatoodete **jaehindades** 2005. aastal suuri muutusi ei toimunud, hinnad püsisid stabiilsed või pigem langesid. Nisujahu jaehind kauplustes, mis 2004. aastal tõusis 2,8%, langes 2005. aastal 3,7%. Kodumaine nisujahu oli 2005. aasta mais läbiviidud sortimendivaatluste ajal keskmiselt 9% odavam importjahust. Tallinnas oli kodumaine nisujahu kallim kui mujal Eestis – 14% kallim kui teistes Eesti linnades ja koguni 31% kallim kui maapiirkondades. Suure hinnavahe põhjuseks võib pidada erinevust sortimendis, suuremat ühekiloste pakkide osakaalu pealinna kaupluste tootevalikus ning suurema ostujõu tõttu tõenäoliselt ka kopsakamat hinnalisa.

Joonis 9



Allikas: EKI

Saia keskmine jaehind langes 2005. aastal 0,7%, leiva hind aga tõusis 2%. Ka leiva keskmine hind Tallinnas on teiste Eesti piirkondadega võrreldes märgatavalt kõrgem - 19% kõrgem kui teistes linnades keskmiselt ja 26% kõrgem kui maapiirkondades. Siin on põhiliseks hinnaerinevuse põhjuseks sortimendi erinevus – pealinnas on tootevalikus enam kõrgema hinnaklassi tooteid.

Kaerahelbed kallinesid 2005. aastal kauplustes võrreldes eelneva aastaga vaid 0,5%. Endiselt on kodumaised kaerahelbed importtoodetest odavamad (2005.a –21%). Maikuu teostatud sortimendivaatluste ajal maksid kodumaised kaerahelbed Tallinnas keskmiselt 15.81 kr/kg, teistes Eesti linnades 15.26 kr/kg ja maapiirkonna kauplustes 15.20 kr/kg.

Maailmaturg

Maailm

Rahvusvahelise Teraviljanõukogu hinnangute kohaselt on saagiaasta 2005/2006 maailma teraviljasaagi suurus 1,59 miljardit tonni, mis on 3% väiksem kui saagiaastal 2004/2005 (1,64 miljardit tonni). Saagiaastaks 2006/2007 prognoositakse saagiks 1,56 miljardit tonni. Samal ajal on teravilja vajadus kogu maailmas saagiaastal 2005/2006 1,6 miljardit tonni ning saagiaastaks 2006/2007 prognoositakse teravilja vajaduseks 1,62 miljardit tonni.

2005/2006. saagiaasta nisusaak on 620 miljonit tonni, saagiaastaks 2006/2007 prognoositakse nisusaagiks 600 miljonit tonni. Odrasaak on saagiaastal 2005/2006 138 miljonit tonni, saagiaastaks 2006/2007 näitavad prognoosid saagi suuruseks 143 miljonit tonni.

Kuna USA-s oli nisusaak kehvide ilmastikuolude tõttu tagasihoidlik, siis on see kevadperioodil põhjustanud nisu hindade tõusu.

Kanada on suurendamas nisu kasvupinda 11%, mis tähendab suuremat konkurentsi nisuturul järgmisel majandusaastal.

Euroopa Liit

COCERALi 2006. aasta märtsis antud hinnangute kohaselt oli Euroopa Liidu 25 liikmesriigi 2005. aasta teraviljasaagi suuruseks 253,2 mln tonni, sellest oli nisu 115,5 mln tonni, kõvanisu 7,7 mln tonni, otra 52,6 mln tonni, rukist 7,8 mln tonni, kaera 7,6 mln tonni ja tritikut 10 mln tonni (lisa 7). 2006. aasta kogusaagiks prognoositakse 261,5 mln tonni teravilja 3,3%-list toodangu kasvu. Kasvu oodatakse kõigi teraviljade osas peale tritikut, mille toodangule prognoositakse 4,3%-list langust.

Lõuna- ja Kesk-Euroopa riigid on hinnanud oma piirkonna teraviljakasvatuse olukorda (viljakülvide talvitumist, kevadkülvitöid) käesoleval kevadel normaalseks. Ungaris on siiski probleeme üleujutuste poolt tekitatud kahjustustega, sest vee alla jäi ca 60 tuhat ha põlde. Mitmes EL piirkonnas on tõusnud nisu (eelkõige just söödanisu) hinnad, mida põhjustavad söödatehaste suurenenud nõudlused. Odra hinnad püsivad madalad.

Soome

Soomes saadi 2005. aastal hea viljasaak, nisusaak oli sealjuures rekordiline. Väikeseks jäi aga rukkisaak, seda 2004. aasta sügisel, rukki külviajal olnud raskete ilmaolude tõttu. Kuna 2005. aasta sügisel olid ilmad paremad, siis 2006. aasta saagiks on rukist ja talinisu külvatud normaalsuurusega pindalale. Enim kasvatatakse Soomes otra, mida on tänavu siiski vähem külvatud kui eelmisel aastal. Kaera kasvupind on mullusest suurem, kuigi mitte rekordiline.

Venemaa

Venemaa teraviljatoodang oli 2005. aastal 78 mln tonni ehk enam-vähem 2004. aasta tasemel. Käesoleval saagiaastal ulatub eksport 12 mln tonnini. 2006. aasta saaki mõjutasid erakordsed talvekülmad (30% taliviljakülvidest hävis), kuid kogusaagiks loodetakse saada 70-73 mln tonni. Käimasolev uus põllumajanduse arenguprogramm on suunatud muu

hulgas ka teraviljakasvatuse, eriti söödavilja kasvatuse stimuleerimisele ja teravilja ekspordipotentsiaali tugevdamisele.

Ukraina

Ukraina teraviljatoodang oli 2005. aastal 38 mln tonni (2004.a 41,8 mln tonni). Käesoleval saagiaastal on juba eksporditud 11,5 mln tonni vilja ja saagiaasta lõpuks loodetakse ekspordida kokku 14 mln tonni. 2006. aasta viljasaagiks prognoositakse 37,6 mln tonni ja ekspordida loodetakse saagiaastal 2006/2007 11 mln tonni. Probleemiks olid käesoleval kevadel suured taliviljakülvide kahjustused, mis nõudsid 10% taliviljapõldude ülekülvamist.

Kasahstan

Kasahstanis koristati 2005. aastal 15,8 mln tonni vilja, sealhulgas 12,9 mln tonni nisu ja 1,7 mln tonni otra. 2006. aasta teravilja külvipind on 14,5 mln ha ja kogusaagi kasvu oodatakse 10%. Saagiaastal 2006/2007 plaanitakse ekspordida 3-3,5 mln tonni vilja, täpsem kogus sõltub suuresti teraviljaturu olukorrast Venemaal ja Ukrainas.

Nii Euroopas kui maailmas laieneb **rapsikasvatus**, sest rapsiõli suurt nõudlust põhjustab **biokütuste** nõudluse kasv. Samal ajal tõstab rapsiõli suur nõudlus tarbijate jaoks margariini ja teiste taimeõli rohkelt sisaldavate toidukaupade hinda.

Euroopa Liit soovib edendada biokütuste tootmist ja kasutamist oma 25-s liikmesriigis. 2003. aastal seati eesmärgiks, et biokütuste osakaal turul peaks 2005. aastaks jõudma 2%-ni ning 2010. aastaks 5,75%-ni. Tegelikult oli EL-is biokütuste turuosa 2005. aastaks vaid 1,4%.

Rootsi on oluliselt suurendamas bioetanooli tootmist, avati uus biodiisli tehas, mis kasutab aastas ca 100 000 tonni rapsiseemet.

Taanis on Statoil müünud uut keskkonnasõbralikku kütust nimega Bio95 väga hästi. Koos Bio95 müüma hakkamisega suurenesid Statoili kütuse müüginumbrid märkimisväärselt. Bio95 sisaldab 5% bioetanooli. Taani tarbijad on uue kütuse hästi vastu võtnud ja ka Statoili helistanud ning neid tagant julgustanud uue kütuse müümisel, vaatamata sellele, et valitsus pole seni soovinud sellele maksusoodustusi teha. Samas on Taani põllumajandustootjad veidi mures, sest bioetanooli ei valmistata kohalikust toorainest, sest välismaised toorained pakuvad on konkurentsivõimelisemad. Näiteks Rootsis ja Saksamaal on biokütuse toorainele määratud kvaliteedinõuded ning aidatakse kaasa esimese põlvkonna rajatiste loomisele oma kodumaal. Ka Prantsusmaal on riik biokütuste tootjatele appi tulnud, mistõttu ootavad ka Taani põllumajandustootjad oma valitsuselt kaasabi.

Mitme suure investeeringu abil on Taani ettevõtte Biogasol välja töötanud uue ja teedrajava tehnoloogia bioetanooli tootmiseks. Taani rapsiõlitoodang on praegu 70 000-80 000 tonni, kuid biodiisli maksu kadumisel hinnatakse potentsiaalset toodangut 300 000 tonnini aastas. EL suurim biodiisli tootja on jätkuvalt **Saksamaa**. 2004. aastal toodeti seal 1035 tonni biodiisli, mida on 14-15 korda enam kui Taanis. Kuid samas on Taani toodang Saksamaal

toodetust konkurentsivõimelisem, sest tootmine on efektiivsem ja selle rentaablus on suurem.

Venemaal on ehitamisel suurim ja moodsaim bioetanooli tehas, mis peab valmima 2007. aasta sügiseks ja mille tooraineks saab söödanisu.

Kokkuvõte

Kiirstatistika andmete järgi oli 2005. aasta teravilja **kogusaak** Eestis 759,9 tuhat tonni, mis on neljandiku võrra rohkem kui 2004. aastal. Ligi poole võrra suurenes suvinisu saak, veerandi võrra odrasaak, 13% rukkisaak. Teraviljasaakide suurenemise aluseks olid eeskätt suuremad **saagikused** – keskmiselt +15,6%. **Kasvupind** suurenes suvinisul ja odral. **Rapsisaak** suurenes 21%, saagikus +31%.

Terakaalus väljendatuna vähenes teraviljatoodete kodus **tarbimine** inimese kohta ESA leibkonnauuringute andmeil 78 kg-lt inimese kohta 2004. aastal 74 kg-le inimese kohta 2005. aastaks. 2004/2005 saagiaasta teravilja kogutarbimine inimese kohta oli 92 kg aastas. 2004. ja 2005. aasta heade viljasaakide järel vähenes teravilja ja teraviljatoodete **import** ümber arvestatuna teraks 1,7 korda ehk 205,1 tuhandelt tonnilt 2004. aastal 122,8 tuhande tonnini 2005. aastal. Samal ajal suurenes teravilja **eksport** 20 korda ja teraviljatoodete eksport ümber arvestatuna teraks 2,9 korda ehk teravili ja –tooted kokku 8,9 korda (14,7 tuhande tonnilt 2004.a 131,2 tuhandele 2005.a). Koguseliselt eksporditi 2005. aastal tänu kahe viimase aasta headele saakidele kõiki teravilju ning ka tooteid, v.a pagaritooted, kordades rohkem kui eelnevatel aastatel.

Peamised teravilja **impordimaad** olid 2005. aastal lähinaabrid – Läti, Leedu, Soome. Peamisteks **ekspordimaadeks** on nisu osas Holland, Taani ja Hispaania, odra ja kaera osas Hispaania. Teraviljatooted – nisujahu, kruupe ja helbeid müüdi Läti ja Soome, vähem Poolasse, Leetu ja Kasahstani. Linnaseid eksporditi peamiselt Kasahstani ja Aserbaidžani, vähem Armeeniasse, Läti, Usbekistani ja Turkmenistani.

Rapsiseemet osteti 2005. aastal Leedust ja Ungarist. Eelnevatel aastatel rapsi import aasta-aastalt suurenes, kuid 2005. aastal imporditud rapsi kogus oli 4,8 korda väiksem kui 2004. aastal. Samal ajal rapsiseemne ekspordi kogus oli 2005. aastal ligi 4 korda suurem kui 2004. aastal. Seda viidi peamiselt Soome ja Saksamaale.

Kahe viimase aasta heade saakide tõttu püsisid **teravilja kokkuostuhinnad** 2005. aastal ja püsivad tänavugi madalamad kui 2004. aastal, seda nii Eestis kui Euroopas.

Suure nõudluse tõttu biokütuse toorainena on **rapsi hinnad** EURONEXT'i börsil tõusutendentsil. Viimased on olnud aluseks rapsi kokkuostuhindade kujunemisele ka Eestis.

Teravilja külvipinnad ja saagid Euroopa Liidu riikides 2004-2005

	Külvipind, tuh ha			Saak, tuh t			Saagikus kg/ha		
	2 004	2005*	2005/04 %	2 004	2005*	2005/04 %	2 004	2005*	2005/04 %
Belgia/Luksemburg	359	352	-1,9	3130	2872	-8,2	8719	8159	-6,4
Taani	1 507	1503	-0,3	8963	9239	3,1	5948	6147	3,4
Saksamaa	6 947	6880	-1,0	51097	46259	-9,5	7355	6724	-8,6
Kreeka	1 232	1180	-4,2	4328	3756	-13,2	3513	3183	-9,4
Hispaania	6 446	6334	-1,7	23875	12457	-47,8	3704	1967	-46,9
Prantsusmaa	9 349	9164	-2,0	70504	63675	-9,7	7541	6948	-7,9
Iirimaa	299	265	-11,4	2523	1861	-26,2	8438	7023	-16,8
Itaalia	4 049	3821	-5,6	21769	18949	-13,0	5376	4959	-7,8
Holland	223	220	-1,3	1780	1768	-0,7	7982	8036	0,7
Portugal	430	424	-1,4	1247	691	-44,6	2900	1630	-43,8
Inglismaa	3 133	2925	-6,6	22030	21146	-4,0	7032	7229	2,8
Austria	790	772	-2,3	5315	4851	-8,7	6728	6284	-6,6
Soome	1 126	1183	5,1	3615	4056	12,2	3210	3429	6,8
Rootsi	1 117	1016	-9,0	5508	5060	-8,1	4931	4980	1,0
EL-15	37 007	36 039	-2,6	225684	196640	-12,9	6098	5456	-10,5
Eesti	261	282	8,0	608	760	25,0	2330	2694	15,6
Läti	416	422	1,4	1029	1039	1,0	2474	2462	-0,5
Leedu	931	934	0,3	2859	2907	1,7	3071	3112	1,4
Malta	4	4	0,0	13	12	-7,7	3250	3000	-7,7
Poola	8 330	8212	-1,4	29635	26180	-11,7	3558	3188	-10,4
Slovakkia	776	768	-1,0	3793	3668	-3,3	4888	4776	-2,3
Sloveenia	102	98	-3,9	582	599	2,9	5706	6112	7,1
Tšehhi	1 592	1606	0,9	8783	8139	-7,3	5517	5068	-8,1
Ungari	3 005	2957	-1,6	16778	16310	-2,8	5583	5516	-1,2
Küpros	55	58	5,5	119	88	-26,1	2164	1517	-29,9
EL-25	52 479	51 380	-2,1	289 883	256 342	-11,6	5524	4989	-9,7

* esialgsed andmed

Allikas: ZMP

Rapsi kasvupind ja saak EL riikides 2004-2005

	Kasvupind, tuh ha		Saak, tuh t	
	2004	2005*	2004	2005*
Belgia	9	10	31	39
Taani	123	112	475	341
Saksamaa	1283	1345	5273	5050
Kreeka	-	-	-	-
Hispaania	14	5	7	5
Prantsusmaa	1126	1211	3997	4419
Iirimaa	2	2	6	6
Itaalia	2	4	3	6
Holland	1	2	3	9
Portugal	-	-	1	0
Suurbritannia	558	603	1607	1914
Austria	32	28	120	93
Soome	80	73	76	102
Rootsi	84	82	228	200
EL-15	3314	3477	11826	12184
Eesti	48	50	73	88
Läti	35	52	70	99
Leedu	72	75	169	143
Malta	-	-	-	-
Poola	538	540	1603	1453
Slovakkia	92	107	262	250
Sloveenia	-	-	-	-
Tšehhi	259	275	932	834
Ungari	107	120	293	286
Küpros	-	-	-	-
EL-25	4465	4696	15229	15335

* esialgsed andmed

Allikas: ZMP

Teravilja külvipinnad ja saagid EL riikides 2005. aastal*

	külvipind, tuh. ha				saak, tuh. t			
	nisu	rukis	oder	kaer	nisu	rukis	oder	kaer
Belgia/Luksemburg	226	1	50	7	1 856	6	336	16
Taani	674	27	702	69	4 829	136	3 799	328
Saksamaa	3188	555	1964	211	23 837	2 830	11 722	968
Kreeka	806	12	85	42	1 300	26	220	77
Hispaania	2156	92	3150	474	3 447	80	4 450	475
Prantsusmaa	5288	32	1610	114	36 922	149	10 357	515
Iirimaa	92	-	158	15	723		941	101
Itaalia	2159	3	338	160	7 043	8	1 260	416
Holland	137	3	53	2	1 240	13	297	9
Portugal	120	22	34	96	88	9	14	25
Inglismaa	1870	6	941	91	14 950	39	5 545	536
Austria	288	43	192	32	1 464	164	881	128
Soome	214	14	594	345	801	32	2 102	1073
Rootsi	355	21	374	190	2 251	106	1 587	747
EL-15	17573	831	10 245	1848	100 751	3 598	43 511	5414
Eesti	85	7	144	34	263	20	367	84
Läti	173	45	129	57	508	95	288	106
Leedu	370	49	354	58	1 313	104	1 026	105
Malta	2	-	2	-	9	-	4	-
Poola	2234	1410	1106	510	8 556	3 359	3 459	1880
Slovakkia	376	25	206	20	1 700	75	799	47
Sloveenia	33	1	16	2	159	4	65	6
Tšehhi	880	45	522	52	4 536	193	2 142	158
Ungari	1130	43	316	62	5 079	112	1 195	165
Küpros	6	-	52	-	5	-	83	-
EL-25	22862	2 456	13 092	2643	122 879	7 560	52 939	7 965

* esialgsed andmed

Allikas: ZMP

Teraviljaga isevarustatuse tase EL riikides (%)

	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05
Belgia/Luksemburg	56	49	42	38	47
Taani	126	128	114	104	102
Saksamaa	124	134	112	106	130
Kreeka	84	88	77	71	99
Hispaania	90	68	62	72	90
Prantsusmaa	202	185	181	191	207
Iirimaa	82	79	82	70	77
Itaalia	80	81	77	78	69
Holland	20	17	21	22	24
Portugal	40	33	26	30	
Inglismaa	112	120	108	102	106
Austria	114	97	100	108	118
Soome	127	117	110	116	111
Rootsi	126	120	118	119	130
EL-15	114	114	105	98	121
Eesti	91	69	73	76	91
Läti	102	97	98	109	105
Leedu	113	101	102	104	109
Malta
Poola	88	100	101	97	89
Slovakkia	90	114	115	126	103
Sloveenia	49	89	46	58	59
Tšehhi	105	113	114	108	107
Ungari	120	171	171	139	117
Küpros
EL-25	115

Allikas: ZMP

**Teraviljatoodete tarbimine ümber arvestatuna
terale, kg/el aastas**

	2002/03	2003/04	2004/05
Belgia	113	105	114
Taani	130	137	144
Saksamaa	106	113	114
Kreeka	180	190	190
Hispaania	102	107	108
Prantsusmaa	112	107	108
Iirimaa	125	117	111
Itaalia	172	158	169
Holland	69	79	73
Portugal	126	127	127
Suurbritannia	128	125	125
Austria	104	107	108
Soome	103	98	103
Rootsi	95	94	94
EL-15	121	120	123
Eesti	93	90	92
Läti	104	109	100
Leedu	127	130	121
Malta	154	163	144
Poola	153	153	154
Slovakkia	122	120	123
Sloveenia	132	125	130
Tšehhi	147	138	128
Ungari	169	157	157
Küpros
EL-25	125	124	126

Allikas: ZMP

**EL riikide pakkumised teravilja interventsioonistuks 01.07.2005-28.05.2006
(tonnides)**

	EL-25	Tšehhi	Eesti	Leedu	Ungari	Poola
Kokku pakutud	9 404 426	538 121	24 391	77 938	4 471 201	865 184
<i>%</i>	<i>100</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>1</i>	<i>48</i>	<i>9</i>
Nisu	3 114 201	243 095	793	15 863	1 034 722	590 755
Durum	0	0	0	0	0	0
Oder	2 271 105	167 170	23 598	62 075	97 429	143 392
Mais	4 017 800	127 856	0	0	3 337 730	131 037
Sorgo	1 320	0	0	0	1 320	0

	Slovakkia	Belgia	Taani	Saksamaa	Austria	Soome
Kokku pakutud	519 894	6 347	24 427	1 725 432	203 755	302 624
<i>%</i>	<i>6</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>18</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Nisu	143 491	0	11 816	607 005	62 594	53 824
Durum	0	0	0	0	0	0
Oder	45 547	6 347	12 611	1 118 427	50 840	248 800
Mais	330 856	0	0	0	90 321	0

	Rootsi	Suurbritannia	Prantsusmaa
Kokku pakutud	29 876	14 886	600 350
<i>%</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>6</i>
Nisu	27 147	0	323 096
Durum	0	0	0
Oder	2 729	14 886	277 254
Mais	0	0	0

Märkus: Teised EL riigid ei ole pakkumisi esitanud

Allikas: Euroopa Komisjon

EL-25 teraviljasaagid ja prognoosid

Pind tuhat ha		2004	2005	2006	2005/2004	2006/2005
Saagikus ts/ha				prognoos	%	%
Saak tuhat t						
NISU	pind	19370	19202	19515	-0,9	1,6
	saagikus	64.3	60,2	61,2	-6,4	1,7
	saak	124511	115538	119404	-7,2	3,3
DURUM	pind	3786	3382	3099	-10,7	-8,4
	saagikus	28.8	22.7	24,7	-21,2	8,8
	saak	10915	7676	7655	-29,7	-0,3
ODER	pind	13101	13096	13247	-0,04	1,2
	saagikus	47	40.2	42,7	-14,5	6,2
	saak	61517	52603	56591	-14,5	7,6
MAIS	pind	6444	5917	5852	-8,2	-1,1
	saagikus	81.1	80,4	81,7	-0,9	1,6
	saak	52255	47558	47835	-9,0	0,6
RUKIS	pind	2797	2542	2484	-9,1	-2,3
	saagikus	35.7	30.5	32,3	-14,6	5,9
	saak	9970	7751	8011	-22,3	3,4
KAER	pind	2773	2626	2588	-5,3	-1,4
	saagikus	31	28,8	30,5	-7,1	5,9
	saak	8584	7566	7904	-11,9	4,5
SEGAVILI	pind	1550	1575	1566	1,6	-0,6
	saagikus	31.9	28.5	29,1	-10,7	2,1
	saak	4948	4492	4564	-9,2	1,6
TRITIK	pind	2254	2423	2310	7,5	-4,7
	saagikus	47.3	41,3	41,5	-12,7	0,5
	saak	10665	10016	9581	-6,1	-4,3
KOKKU	pind	52074	50763	50661	-2,5	-0,2
	saagikus	54.4	49.9	51,6	-8,3	3,4
	saak	283366	253199	261544	-10,6	3,3

Allikas: COCERAL märts 2006